

July. 15-V-1929

ANUL V. - No. 23.
1 Octomvrie 1929.

279052

„Vom lovi deopotrivă în străinul parazit
și în Românul necinstit și înstrăinat!“

Omagiu marelui patriot român IOAN RAȚIU

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine“
Apare la 1 și 15 a fiecărei luni

CUPRINSUL:

Omagiu lui Ioan Rațiu
Constituirea Președinției L. A. N. C.
I. C. Cătuneanu: Peștii tinerii nesuferiți
 Invitație de Dr. V. Triffu — București
Șt. Peșcu: Omnul Sever Bocu
Dr. E. Rațiu: Revolta izbucnește... în sufletul
 omului cinstit
V. Vlădescu: „Vlad Țepeș cu perciuni“
„Banca Țării“: Aviz către acționari
În legătură cu art. „Propaganda evreo-maghiară
în Ardeal“

Miscarea Cooperatistă:
I. C. C.: „Datoria tinerei generații“
Correspondent: Cercul cooperatist „Blajul“
Un cooperator: Pentru unii D-ni Preoți, lumi-
nători ai satelor!
I. L. Potra: De ce nu se dezvoltă Cooperati-
ia în părțile acestea?

Un număr 12 Lei

Abonamentul în interiorul țării 1 an 300 Lei, 6 luni 150 Lei
„ în străinătate . . 1 an 400 „ 6 „ 200 „

Redactor responsabil: Dr. Lazar Isaicu.

INFRĂȚIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naționale Creștine“

Omagiu lui Ioan Rațiu

Infrățirea Românească, ce reprezintă integral ideea națională, nu poate lipsi să-și exprime omagiul pentru memoria nemuritorului luptător de dincoace de Carpați, Dr. Ioan Rațiu, cu prilejul binecuvântat când baroul de Turda îi eternizează amintirea prin ridicarea unui monument, cu participarea întregii suflări românești oficiale și neoficiale.

Ioan Rațiu rămâne în istoria neamului subjugat și în lupta de desrobire a lui figura luminoasă, care a strălucit mai ales în următoarele epoci:

În 1848 ca tribun favorit al lui Avram Iancu, un tânăr student în drept, de o extraordinară luciditate și de bravură admirabilă, al cărui rol de vitejie a fost fixat pentru viitorime de către viteazul tribun Ciurileanu în cuvinte de epopeie, rămase până acum în Arhiva Academiei Române.

Al doilea moment: lupta lui alături de Metropoliții Șaguna și Suluțiu, de veșnică amintire, alături de baronul Vasile Pop și Ilie Măcelaru, alături de gazetarii G. Barițiu și Iacob Mureșanu, purtată între anii 1859—62 pentru câștigarea autonomiei Transilvaniei, înfăptuită la 1863 prin Dieta dela Sibiu, care a decretat egala îndreptățire a națiunii și limbii românești în Ardeal. În această dietă, drept recunoaștere a meritelor sale, a fost ales, pe lângă Președintele numit de Împărat marchizul Folliot de Crenneville, Dr. Ioan Rațiu ca primul vice-președinte român reprezentând națiunea sa, care în corpul legislativ nu mai fusese reprezentată dela 1437 când s'a suprimat *Universitas Valachorum*.

Al treilea moment a fost când, după pierderea de fapt a autonomiei Transilvaniei în 1866, Ioan Rațiu, în urma înțelegerii cu Metropolitul Suluțiu, Ilie Măcelaru,

Ion Hanea, Iacob Bologa, Gheorghe Bariț, Iacob Mureșanu și Baron David Urșu de Margine, au luat calea spre Tronul dela Viena cu un memorandum redactat de Ilie Măcelaru, fostul său coleg tribun și în urmă cel dintâi președinte al partidului național din Ardeal.

Împăratul Franz Iosef i-a dat asigurări, în urmă căleate, pentru menținerea autonomiei Transilvaniei, cerută în memorandum.

Al patrulea moment este prezentarea memorandumului din 1892 la Împărat și Regele Ungariei, în fruntea unei delegații numeroase, refuzată a fi primită.

Această viață de luptător pentru neam culminează în procesul memorandumului, apărut de tânărul avocat Dr. Amos Frâncu, discurs de apărare nu a putut fi rostit pentru-că apărătorii și-au deșus mandatul spre a demonstra că în Ungaria apăsătoare nici o apărare formală nu era cu putință.

Drept omagiu ce ne simțim datorii a aduce memoriei lui Ioan Rațiu publicăm în cele ce urmează introducerea și cuvântul de încheiere din apărarea avocatului Amos Frâncu.

„Ilustre Doamnăle Baron,¹⁾
Stimații mei domni²⁾”

Acel ce, după o viață viguroasă de 18 veacuri în această casă de jale a fost acoperit de două ori cu lințoliul morții: Ardealul nu a murit.

Lângă mortul în aparență veghiază, la lumina strălucitoare a făcliilor continuității de drept istorice și a conștiinței naționale, milioanele poporului român.

¹⁾ Președinte al Tribunalului, a cărei calitate ca atare apărătorul Amos Frâncu nu i-a recunoscut-o și de aceea i se adresează cu formula de mai sus.

²⁾ Nu, domnilor jurați!

În zadar au pus alternativa crudă: a crede mort pe mortul în aparență, ori a muri; în zadar s'a trambitaț cuvântul „uniune ori moarte“, poporul veghetor a vărsat torente de sânge și s'a ridicat la o nouă viață.

Tot zadarnic au pronunțat a doua oară moartea Ardealului adormit și au aruncat lozinca: „uniune ori temniță“ pentru veghetorii ce nu încetează de a lucra spre trezirea adormitului.

Fruntașul poporului veghetor de milioane stă astăzi înaintea Dv; și mie soldatului de rând, fără nume, mi-a revenit grava datorie de a vă convinge pe Dvoastră, că ideea, al cărei fruntaș luptător tințește acuzația să-l facă martir, izbucnește din mormânt și străbate prin pereții temniței.

Trebue să-mi fac această datorie înaintea Dv., față de cari pot să aplic cu conștiința împăcată cuvintele memorabile ale lui Dechêze, nemuritorul model al tuturor apărătorilor: „eu caut între Dvoastră pé judecător și nu văd decât acuzatori“.

Trebue să încerc aceasta față de Dv., cari sunteți dușmani ireductibili ai ideii, al cărei port-drapel a fost Dr. Ioan Rațiu, în cursul întregii sale vieți din floarea tinereții până la bătrânețea încovoiată.

Idea este: Autonomia Ardealului și în aceasta egala îndreptățire națională.

Când a lucit lacrima arzătoare a suferinții poporului, pentru pierderea țării și a libertății, când din nou a început să doară rana sângerândă, deschisă pe corpul națiunii prin răscolirea drepturilor câștigate, a izbucnit întrebarea: de ce a trebuit să se piardă odată cu țara și libertatea. Iar pentru recâștigarea drepturilor pierdute a tresărit inima poporului român și

ecoul revendicării a răsunat în milioane de pepturi.

În această clipă s'a desfășurat din nou vechiul steag, purtând cuvintele: autonomia Ardealului, egalitatea în dreptăți, frățietatea și libertatea națională.

Spre aceste ținte se îndrepta voința poporului român.

Stăpâniți de patima exclusivismului de rasă, acei ce vreau să acorde libertatea numai în schimbul naționalității, în zadar au închis ventilele de siguranță, prin care s'ar fi manifestat puterea de presiune a voinții poporului: libertățile publice.

Amintirea trecutului, cerința prezentului, plângerea durerii, ruga nădejdii, puterea istoriei, forța dreptului și încrederea într'un viitor mai bun nu s'au rățicit în întinericul conspirației, ci și-au rupt drum spre lumină.

Tinerimea națiunii a purtat la judecata lumii civilizate marea cauză a libertății naționale, iar

Reprezentanții națiunii române, mandatarii legitimi ai alegătorilor au purtat marea cauză a libertății naționale acolo, unde strălucește deapaururi deviza: *Justitia regnum fundamentum*, la treptele tronului suveran.

La locul înalt i-a condus un sentiment: „dorul păcii de mult pierdută și grija pentru o mai bună soartă viitoare a patriei“.

Pe acest drum au avut o singură călăuză: lealitatea tradițională a națiunii române.

Tradiția aceasta nu a isvorât din hotărârile de detronare dela Târgul-Mureș, Onod și Dobrișin, ci s'a inspirat din lozinca pusă de Monarch pe steagul nostru, care sună: „für standhaftes Ausharren in der beschworenen Treue“ (pentru stăruința neclintită în credința jurată).

La acel loc înalt o singură convingere i-a condus, formulată atât de precis de Benjamin Constant: „les libertés des peuples sont les colonnes des trônes, et quand ces libertés sont à terre le trône aussi se trouve abaissé“.

Acest sentiment, această tradiție, această convingere au fost eternizate într'un memorandum, pe care poporul român l'a voit și aleși săi, în frunte cu Dr. Ioan Rațiu, l'au înaintat la stăpânul inimelor noastre.

Infățișarea memorandumului a fost manifestarea celui mai elementar drept: dreptul de petiție.

Mă doare în suflet că la acest punct sunt silit a mă opri. Puterea guvernului (maghiar) s'a înfipt între tron și între o națiune, care și-a făcut cea mai frumoasă datorie a credinței de a spune în memorandumul său adevărul, având un singur scop: nu răsturnarea unui regim, ci modificarea legală a unui sistem de guvernământ, care, sub aparența legilor, s'a pus în serviciul unei utopii irealizabile, utopie pe care contele Stefan Széchenyi a definit-o: „a maghiariza și a unifica“.

De aceea enunța memorandumul:

„Azi că totdeauna, convinși că numai prin o sinceră înfrățire a popoarelor se poate asigura pacifică dezvoltare a patriei noastre, Românii stăruie în dorința, ca în formă legală și prin concursul factorilor competenți sistemul de guvernare să fie reformat în patria noastră astfel, ca să se asigureze drepturile odată câștigate și să se țină seamă de interesele legitime ale tuturor popoarelor ce compun statul ungar poliglot“.

Pacea și frățietatea, nu lupta și dorul de dominațiune, modificarea legală și nu răsturnarea violentă, au bătut în inimile acelor, cărora nu li s'a îngăduit să ajungă la stăpânul inimilor. Nici aceasta n'a fost destul; ci guvernul a târât pe banca acuzaților pe reprezentanții națiunii pentru exercitarea unui drept, pe care nici tirania nu-l prigoneste iar concepția constituțională l'a respectat totdeauna ca un principiu inviolabil, declarând drept violare de constituție urmărirea acelor, cari au exercitat dreptul de petiție.

Având în vedere că aceasta țară își caută la toate prilejurile modelul constituției sale, în Constituția Angliei, să-mi fie permis a mă referi, ca la o întrupare tipică a principiului inviolabilității dreptului de petiție, și anume la „billul de drepturi“ din 1689 al Angliei. Acest bill consfințește ca un străvechiu drept englez, „dreptul supușilor de a-și înainta petiția la rege“, statornicind că „ori-ce arestare sau urmărire judiciară pentru astfel de petiție este nelegală“.

În disprețul acestui principiu, aceia ce au exercitat, prin memorandum, dreptul de petiție, stau astăzi pe banca acuzaților; astfel am ajuns în vremea, când, după cuvântul lui Montesquieu, e nevoie de a se arunca vâl asupra libertății, cum ascunde omul statutele zeilor; iar după cântecul lui Béranger s'ar putea exclama: *pauvres enfan-*

tes, vous crojez qu'on peut encore crier: vive la liberté!

Dacă pe clientul meu, în consecință, nu l'ar apăra imunitatea dreptului de petiție, îl apăra conținutul memorandumului încriminat, din care și Dr. a trebuit să vă câștigați convingerea, că prin memorandum poporul român și reprezentanții săi nu au căutat nimic altceva decât adevărul și dreptatea.

Când în acest cadru s'au fixat postulatele din memorandum, s'a făcut aceasta nu împotriva ordinii de drept, ci pentru validitatea ei, întemeindu-se pe legea ei statică, care în trecut a creiat continuitatea de drept, bazându-se pe legea ei dinamică care impune mersul înainte al popoarelor, și sprijinindu-se pe legea etică, superioară însăși ordinii de drept, care lege etică coprinde libera dezvoltare, a vieții naționale și are drept suprem principiu egală îndreptățire între națiuni într'un stat poliglot.

Când poporul românesc a văzut că se clatină toate aceste trei coloane a ordinii de drept, prin acțiunea unei minorități facțioase sprijinită numai pe forța brută, cutezând a se identifica pe sine cu statul și întrupând idealul și scopul statului în unificarea de rasă, atunci poporul românesc a avut datorie să declare înaintea înaltului tron convingerea sa obștească, ce astăzi este încriminată, expusă în următorii termeni din memorandum:

„Dreptul istoric, întocmai cu dreptul public al Transilvaniei, legile fundamentale, „Pragmatica Sancțiune“, asigurază autonomia Transilvaniei într'o formă inatacabilă, și poporul român, mai ales după proclamarea egalei îndreptățiri la 1848 și după dezvoltarea făcută în anii 1863—1865 în dreptul public, avea în acest act prețios, suprema garanție pentru viața națională română pe viitor, și aspirațiunile lui naționale culminau în această autonomie“.

Când memorandumul invoacă dreptul istoric, ca unul ce garantează în chip imuabil autonomia Ardealului, se provoacă la sentința unui for pe care Schiller o numește: *Die Weltgeschichte ist das Weltgericht*. Judecata acestui for pune în evidență dreptul autonomiei Transilvaniei, cu o logică inexorabilă și lumină atât de orbitoare, încât nu-l poate scoate din fățâni nici puterea firanului nici patima trecătoare a mulțimii și nici odioasa frazeologie rabulistică“.

*„Ilustre, Domnule Baron,
Stimați Domni.*

Este răsunețul adevărului ce se repercutează din fiecare cuvânt al textului incriminat din Memorand.

Se poate înăbuși adevărul dar nu se poate contesta.

Acuzatorul public, reprezentantul forții, s'a angajat a-l înăbuși; dar nu s'a angajat a-l contesta.

Forța va trebui să se incline înaintea adevărului: acest adevăr îl reclamă acei ce vor să ajungă liberi cetățeni într-o patrie liberă în numele paternității.

Iar adevărul va învinge mai presus de toate pe temelia de drept statică și etică; iar dacă nu se admite pe temelia ordinii de drept dinamică“.

Dr. AMOS FRÂNCU

Lecții de limba franceză

D-na Geormăneanu dorește să dea lecții de limba și literatura franceză, la elevi de școală și adulți. Se dau meditații și din alte obiecte din învățământul secundar.

Binevoii a vă adresa în Strada Berde Nr. 3 etajul II.

Consfătuirea Președinților L. A. N. C.

Sâmbătă 14 Septembrie 1929, de „Inălțarea Sfintei Cruci“, s'a ținut la Iași, Consfătuirea Președinților L. A. N. C., întruniți la locuința Președintelui Suprem al L. A. N. C., dl prof. A. C. Cuza.

Dl prof. A. C. Cuza salută asistența, în numele L. A. N. C., mulțumind Președinților de organizații, că s'au grăbit să răspundă la convocarea prin Comunicat, asistență compusă din dnii Iuniu Lecca fost deputat (Bacău) Ing. Gr. Bejan (Iași), Avocat Mihail Manea (Roman), Prof. I. D. David (Huși), Dr. Haralamb Vasiliu fost deputat (Botoșani), Prof. Gh. Cârlan, fost deputat (Suceava), Colonel I. Neculcea (Iași), I. Vasiliu Oituz (Bacău), Avocat Donca Manea (Galati), I. Marinescu (Galati), C. Mihăilescu Floridor (Brăila), N. Robu (Rădăuți), Gh. Rusu (Storojinet), Avocat I. Cocută (Roman), Prof. P. State (Soroca), Dr. Poliacu (Iași), Prof. E. Usatiuc (Iași), Avocat I. Delateisani (București), Avocat Gh. Urziceanu (Bacău), Avocat I. V. Emilian (București), Avocat C. Calmuschi (Iași), C. Soldănescu (Dolhasca), I. Chițigoi (Tg. Ocna), P. Ivanovici (Roman), I. Stanciu (Bacău), V. Hârbu (Tg. Ocna), Al. Grigorean, I. Sindile, I. Lalescu, M. Prăjescu (reprezentanții Tineretului L. A. N. C. București), și N. Petrașcu, T. Mociulschi, I. Marievici (reprezentanții Tineretului L. A. N. C. Iași).

Citește apoi adeziunile și părerile, comunicate Consfătuirii, din partea următorilor domni cari au fost împiedecați să asiste personal: Prof. Dr. N. C. Paulescu (București), Prof. I. C. Cătuneanu (Cluj), Avocat Gh. M. Demetrescu (Craiova), I. Țieranu (Timișoara), Dr. C. Murariu (Lucoj), I. Negru (Reșița), R. Damian (București), Avocat V. T. Prelipceanu (Fălticeni), Pr. S. Ioan Iliuț (Storojinet), Prof. Th. Huțanu (Cernăuți).

Prima ședință este deschisă de dl prof. A. C. Cuza, la orele 9 a. m., în care s'a făcut discuțiunea generală, asupra chestiunilor interesând mișcarea și țara, iar ședința doua este deschisă de dl prof. A. C. Cuza, la orele 3 p. m., în care s'au discutat punctele puse la ordine de zi: Intensificarea acțiunii și complectarea organizațiilor, Propaganda scrisă și orală, Chestiunea băncilor, Alegerii comunale și parțiale, Relații externe (Federația internațională a studențimei antisemite, Congresul mondial antisemit), Înaltul Consiliu de Apărare Națională, și Manifestul către Români.

Ordinea de zi fiind terminată, dl prof. A. C. Cuza mulțamește în numele L. A. N. C. tuturor, pentru sacrificiile făcute în interesul cauzei și pentru admirabila unire frățească în cursul desbaterilor, fără nici o disensiune, făcându-se încă odată dovada, că L. A. N. C. este o frăție de muncă, a cărei disciplină organică, o face capabilă să îndeplinească orice chemare în Stat și declară Consfătuirea, închisă.

Trăiască Președinții Organizațiilor L. A. N. C.!

Trăiască Președintele Suprem, dl prof. A. C. Cuza!

Pretutindenii nesuferiți

Bernard Lazare, cel din rassa lui Iuda, afirmând că prezența Jidanilor aduce după sine antisemitismul, a rostit un adevăr demonstrat în istoria universală. Câtă vreme membrii acestui neam isbutesc, prin raritatea lor, să treacă neobservați în mulțimea poporului — care îi găzduiește, trăind ca indivizi izolați, pierduți în sărăcie și murdărie, pot atrage mila ori disprețul vecinului autohton.

Când însă prin simțul solidarității tradiționale se stabilesc firele de comunicație între Jidanii răsleți, se strâng legăturile, se adună laolaltă și prinde a se înfiripa o comunitate, imediat poporul gazdă începe a înțelege că această asociație este altceva decât suma indivizilor cari o compun. Ceeace îl determină să înțeleagă acest adevăr, nu este constatarea că asociația de genetici are alte obiceiuri, altă religie, că se ține de o parte și se arată exclusivistă, ci faptul brut de toți simțit că în acel loc nevoile materiale cresc, viața se scumpește, populația de baștină muncind tot mai din greu, sărăcește, iar mănunchiul de Jidani se îmbogățește în paguba celor ce zădarnic se trudesesc.

Din acel moment antisemitismul a luat naștere, având drept cauză primordială sdruncinarea economică adusă în localitate prin prezența Jidanului.

Se pot adăugi ulterior la acest antisemitism de origină curat economică și alte considerațiuni superficiale și deci trecătoare; dar fondul hotărâtor, incôntestabil, al pornirii contra Jidanului este cauza economică: *acapararea mijloacelor de traiu în așa măsură încât populația autohtonă nu se mai poate hrăni.*

Din această cauză s'a născut în toate timpurile și la toate popoarele deslănțuirea luptei contra Jidanilor și cu cât mizeria popoarelor despoiate a fost mai grea, cu atât reacțiunea firească s'a descătușat mai radicală. Nu în intoleranța religioasă, care s'a putut grefa mai târziu în mod incidental pe mizeria populației, suptă de lipitoarea jidovească; ci în însăși această mizerie se află adevăratul motiv al exceselor săvârșite în cursul istoriei de națiunile cari au avut neghiobia să adăpostească Jidani printre ele.

Aceeaș cauză produce aceleași efecte, chiar când după împreju-

rări, se manifestă variat. Fondul reacțiunii este acelaș, înrădăcinat fiind în instinctul conservării.

În consecință rana adâncită în carnea poporului prădat, dă și astăzi naștere la măsuri, ce amintesc evul-mediu, pe care scriitorii jidani cu rea credință îl bărfesc ca intolerant și obscur, când în realitate reprezintă acea epocă fundamentală din istoria Europei, în care națiunile cele nouă s'au putut încheia devenind individualități etnice precis conturate numai prin faptul că încrucșarea de sânge s'a făcut în lăuntru al aceleiaș rase ariene la adăpostul sigur al creștinismului efectiv dominant și în atmosfera înlățătoare a moralei blândului nostru Mântuitor.

Nu este vorba nici de rassă, nici de religie deosebită, dlor Jidani, când se ridică astăzi Rusia lui Stalin și interzice împărțirea bonurilor de alimente printre fiii neamului vostru; când se ridică Arabii din Palestina și vă înpuținează cum pot ei, bieții oameni, sub regimul declarației *Balfour*. Ambele fapte reprezintă măsuri, luate după împrejurări și oameni, cari în mod necesar se îndreaptă contra aceluiaș *parazitism jidovesc* ce a pustiit toate țările și a desperat toate popoarele.

Peste Nistru justificarea soluției radicale s'a formulat precis: „cine nu lucrează nu mănâncă“.

Așadar guvernul sovietic, în chip oficial confirmă în fața lumii întregi, că Jidovimea din țara vecină este un parazit care până acum a consumat fără să fi produs.

Este bine că s'a accentuat încă că odată acest adevăr, demonstrat de istorie la fiecare pas¹⁾.

Nu poate fi vorba de ură de rassă sau intoleranță religioasă, dlor Jidani, când Arabii din Palestina s'au ridicat ca un singur om contra neamului vostru, ce se menține în acea țară numai prin brațul înarmat al puterii britanice. Arabii sunt Senniți ca și voi. Dece nu vă mai pot suferi? Arabii musulmani au trăit în pace veacuri multe alături de voi ce vă închinați lui Moise. Dece se ridică contra voastră, tocmai acum când vă știu o-

¹⁾ Cine mai are vre-o indoială, să citească lucrarea lui Alfred Rosenberg apărută la München în 1920 intitulată: „*Dis Spur des Juden im Wandel der Zeiten*“ (Urma Jidanului în mersul timpurilor),

crotiți de o forță incomparabil superioară protecțiunii turcești de altă dată?

Pentru simplul motiv că bieții oameni, ajunși la desperare prin parazitismul vostru, preferă riscul mitralierelor și al bombelor din aereplane englezești, decât să moară de foame, rupți de lipitoarea jidovească.

Câtă vreme erați puțini, — și erați numai 60.000,²⁾ la intrarea Englezilor în Ierusalim, față de 600.000 Arabi și 70.000 creștini, — când erați mai puțini de 10 la sută și săraci lipiți pământului față de populația țării, vă târați viața mizerabilă fără a fi vătămați pentru că nu puteați. În zece ani de exercițiu al mandatului britanic, v'ați dublat numărul, ați întemeiat colonii cu bani de pomană dela diferite societăți jidovești, vă cărmuiți, la adăpostul armelor ce nu-s purtate de Macabeii voștri, v'ați întins ca răia peste pospodăriile Arabilor, pe cari treptat i-ați alungat din pământurile lor, cum ați scos din vatra strămoșească pe bieții Români din Maramureș. Ați scumpit viața pentru că voi nu munciți, voi nu creiați bunuri, voi vă înghesuți, lacomi și vicleni, ca intermediari între producători și consumatori. Din această îndeletnicire de trântori, ați viețuit în toate țările și la toate popoarele ce v'au găzduit.

Iată-vă traiul de paraziți. Când Arabii, sistematic sărăciți, au simțit că nu se mai pot ține nici ca servitori la voi, cei noui veniți, care le-ați scumpit viața și le-ați iefinit produsele muncii lor, — așa cum se întâmplă în România întregită în toamna anului 1929 — era firesc să se trezească și la ei instinctul de conservare și să isbucnească în fapte ce v'au pus pe gânduri și pe voi, paraziți pretutindenii nesuferiți, și Marea Britanie, care tot vă mai ocrotește.

Lordul Balfour și-a făcut iluzii, când, nesocotind învățămintele istoriei, și-a închipuit că poate dura în liniște „Căminul național Jidovesc“, alături de națiunea arală.

Jidanul nu se așează în nici o țară din lume cu gândul cinstit de a coopera prietenește cu populația țării. El se furizează cu intenția frauduloasă de a acapara toată bogăția țării prin înșelăciune, corupție și munca altora, urmând să-i robească populația și să o des-

²⁾ Vezi Roger Lambelin, *L'impérialisme d'Israël*. Paris 1924 pag. 255.

ființe înlocuind-o cu neamul lui Iuda. Această politică se practică, isbutind pe zi ce trece tot mai mult, în Maramureș ca centru de expansiune iudaică, pentru tot nordul țării de dincoace de Carpați.

Atare politică de exterminare a populației autohtone. Arabii au demonstrat că nu o vor tolera. Isbucnirea instinctului de conservare națională, ce nu se poate nimici decât cu însăși viața, a întărit, de curând în Palestina încă odată în-

vătămintul dat de experiența istorică: *conlocuirea cu Jidanii este isvor permanent de frământări săngerose* pe seama lor.

Singura soluție mulțumitoare și pentru ei și pentru națiile între cari s'au pripășit, este eliminarea paraziților și așezarea lor într-o regiune, care exclusiv să le aparțină, așa cum a cerut un Jidan de bună credință, încrezător, el, în capacitatea constructivă a rasei lui: *Theodor Herzl*.

I. C. CĂTUNEANU

Cuvântare ținută de Dr. V. Trifu - București, la Intrunirea Publică a L. A. N. C., Culoarea de Verde - București, la 8 Sept. 1929

*Domnule President,
Domnilor,*

Un om sănătos la minte și la trup își apără cu cea mai mare grija această sănătate și țineste, prin toate gândurile și faptele sale, sa nu atarne de nimeni, să fie stăpân pe sine și pe ale sale.

El este condus, îndrumat, de un dar dumnezeesc, care este *conștiința lui*.

Această conștiință îi spune dacă este pe un drum bun, îl îmbărbătează, iar dacă este pornit greșit, tot conștiința îl vestește și-l oprește de a făptui ceva dăunător sănătății sau independenței lui.

Conștiința îl face pe om să-și dea seama de ce este bine și ce este rău; ea îi judecă faptele bune sau rele, cât timp este pe pământ; pe urmă, judecata o face Dumnezeu.

Dacă unui om sănătos, cineva îi spune: „nu mai munci, bea și mănâncă“, acesta își va asculta conștiința și va răspunde răspicat: „nu pot, căci nu mă lasă conștiința, care mi-e curată“.

Sau dacă unui om sănătos la minte, cineva care se numește: Fagure sau Graur, Albu sau Negru, Vlad ori Dragoș, Țăranu ori Nedelea, îi zice: „revoltă-te, frate! dă cu barda, tovarășe! hai bade, să răsturnăm rosturile Țării că nu-s bune; hai că eu te iubesc, că-s Român ca și tine!“

conștiința îi spune lămurit:

„nu! sfătuitoarii tăi cu nume neaoș românești nu au sânge, nici suflet românesc! nu-i asculta, îndepărtează-i dela tine, izgonește-i!“

Și omul sănătos ascultă ce-i spune conștiința.

Domnilor,

O nație, ca și un om, trebuie să țină neîncetat în seamă să-și păstreze întregi, în orice clipă, vigoa-

rea națională și înțelepciunea; să le ferească de smintei.

Cași un om, nația trebuie să țin-tească mereu, cu cea mai aprigă energie, ca ea să rămână liberă, stăpână la ea acasă, independentă.

Și nația are nevoie de o conștiință; *Conștiința națională*, pe care în unele țări, o reprezintă mintea și priceperea căpeteniilor partidelor politice.

Am zis, Domnilor, în unele Țări, căci, de pildă, în Țara Românească, de multă vreme, căpeteniile partidelor politice nu mai reprezintă, *de loc*, conștiința națională, ele ne mai fiind sănătoase la minte.

Totuși, Dumnezeu nu ne-a părăsit încă, de tot.

Și la noi, mai există astiel, din mila Lui, undeva, acolo la Iași, o conștiință națională foarte puternică și luminoasă, reprezentată de un om mare al Neamului românesc: d. Profesor *A. C. Cuza*.

Da, să trăiască d. Profesor Cuza, să trăiască, adică conștiința noastră națională.

Dar, Domnilor, nația românească nu mai este nici ea așa de sănătoasă; ea nu mai știe să asculte conștiința sa. Cu ochii la paradele politicianilor bolnavi de patimi josnice, cu urechile așurzite de palavre și făgădueli mincioase, a uitat să asculte și să vadă de unde și dela cine îi vin sfaturile cu ade-vărat bune.

Dovadă?

Iată, Domnilor. Am tras obloane grele, îndurerate mai alaltăeri, pentru liniștirea sufletelor speriate ale Jidanilor sgâriați de Arabi, în Palestina, unde se duseseră, săracii de ei, să pună la plug animale mai puțin primejdioase ca boii, oameni.

Deși ar fi trebuit să nu uităm că

Jidanii mint și că desigur nu a fost nici un Jidan ucis, ci doar Jidani morți de bătrânețe, totuși, ne-am repezit să închinăm lungi și jalnice articole, în toate gazetele, pentru bieții Jidani.

Partidul național-țărănesc a prezentat cu lacrimi călduroase, mângâieri patronilor săi jidani.

Partidele liberal și averescan s'au îndoliat, adânc măhnite, ca să dovedească și mai adâncul lor devotament față de atotputernicii stăpâni, Jidanii.

D. Lupu a urlat de dureri; Socialiștii s'au cutremurat de groază gândindu-se la „măcelăritul“ scumpilor lor tovarăși dela Palestina.

În lojile francmasonice, dureea a fost imensă; frații masoni creștini, adică slugi, s'au dărdăit într'un picior mai solemn ca de obicei, și mai nătângi ca 'n alte dăți, au prezentat omagiile lor de supunere în fața șefilor lor jidani, mâniați foc.

Desigur că și Patriarhia, ca de obicei, s'a milostivit să permită părintelui Profesor Gala Galaction și părintelui Profesor Scriban, marea onoare, de a plânge în genunchi, în Templul iudovesc, în numele umilitei noastre Biserici creștine, al căreia alt reprezentant, părintele Profesor și Decan Mihălcescu, slugă francmasonică abjectă, ducea condoleanțe cine știe cărui Jidan infect, șef masonic al său la Paris.

Ne-am închinat toți ca niște nemernici, în fața mincinoasei dureri a Jidanilor.

Domnilor,

Am uitat pe orfanii noștri de războiu pe drumuri.

Am întors capul dinaintea feții chinuite a văduvii noastre de războiu, care a urmat cu picioarele goale și în sdrențe, trupul neînsuflețit al Marelui nostru Rege Ferdinand.

Am trimis la cerșit pe invalidul de războiu.

Din mormintele sacre ale eroilor, am făcut altar de tămâiere a tuturor javrelor fugite depe front.

Am întemnițat pe ostașii noștri căzuți în mâinile dușmanului, istoviți de răni și foame și am ridicat în cinste și în slavă lichelele jidănești, cari s'au pricopsit de pe urma trădării și a jafului celui mai neînchipuit.

Am sacrificat, nădejdea Dinastiei, unei Jidoafce.

Am dat milioane de voturi Jidanilor cari se rătoiesc, azi, în Parlamentul Țării, de unde scui-

pă, fără frică și fără rușine, toate sentimentele românești amorțite.

Partidele politice se întrec în a da pâinea și sarea Țării pe mâinile străinilor, pe cari îi aduc cu sutele de mii pe fiecare an, în spina noastră mult răbdătoare.

Am scos din cărțile de școală orice cuvânt, care ar fi putut atinge măcar cât de puțin, mândria, nesfârșita mândrie, trufia jidănească.

Am isgonit din sufletul nostru pe marii scriitori ai Neamului, cari nu au stimat pe Jidani și i-am înlocuit cu slugi fără talent și fără dragoste de Țară, fiindcă plac acestora.

Am scos din serviciile naționale pe Români, svârlindu-i în mizerie cu copiii lor, și am băgat în locul lor, Jidani. În Armată, în Statul major al Armatei, în căile ferate, ei dețin, azi, cele mai importante posturi; nimic nu le mai este tănuț, pretutindeni au frâul liber.

Am pus grele piedeci fiilor noștri, pentru a-i opri dela școlile înalte, pe care le-am lăsat libere copiilor de Jidani.

Am adus cu cheltuieli imense, tot felul de haimanale jidovești, de pe toată suprafața pământului, ca să ne controleze; la gară, au fost primii de către Miniștrii Țării, cari au avut incalificabila îndrăzneală să-ducă la masa Regelui, ca pe Prinți. Printre aceste aimanale, a fost și un falit fraudulos fugit, odinioară, din țara pe care o furase: Aronovici, care a fost primit cu alaiu regesc.

Domnilor,

Am dus nerușinarea noastră așa de departe încât conducătorii Țării Românești hotărâseră să trimită reprezentant al nostru la Vatican, Ministru plenipotențiar al României pe lângă Papa dela Roma, un Jidan.

Gândiți-vă bine! Acolo, unde toate țările creștine trimit pe oamenii cei mai străluciți, din cele mai nobile familii, noi, țară creștină trimiteam un Jidan.

Iar infamia noastră este cu atât mai evidentă, cu cât suntem obligați să recunoaștem că Jidanul ar fi ajuns Trimis extraordinar al României, dacă un alt Jidan, furios că el nu este încă Ministru, nu ar fi început să strige în gazetele subvenționate de el.

Sfânta Biserică românească de mult nu mai recurge la serviciile creștinilor și lucrează cu furnizori și interpuși Jidani.

Copiii noștri nu se mai duc Dumineața la Biserică, ci se îngheșuie la serbările cu teatru și cinematograf, rânduite de Jidani, anume ca să împiedice influența binefăcătoare a Bisericii asupra copiilor.

Am permis concursuri de frumusețe pentru ca Jidanii să poată mai sigur prostitua pe cele mai frumoase fete ale noastre.

Am permis ne mai auzita rușine, ca un admirator al Jidanilor, un vechiu miluit al reclamei jidovești, să rânduiască Sf. Scriptură, pe un jargon jidano-românesc.

Domnilor,

Am permis totul cu nepăsătoare slugărnicie.

Un singur lucru nu am permis. Nu am permis intrarea în Parlamentul românesc, a conștiinței naționale, tocmai în ceasul cel mai greu al Neamului. Ne-am supus ordinilor jidănești, căci d. Profesor Cuza ar fi stingherit pe reprezentanții lui Iuda și ar fi scuturat nesimțirea slugilor lor josnice, așa zișii reprezentanți ai Românilor.

Nu am permis nici intrarea în Parlament, a celui mai curat, a celui mai nobil suflet românesc, a domnului Profesor dr. Paulescu, care ar fi impus tuturor nu numai prin strălucirea faimei lui de savant universal cunoscut, dar și prin incomparabila sa curățenie sufletească.

I-am sacrificat pe amândoi.

Dar dâșii erau obișnuiți cu nerecunoștința, cu ingratitudinea.

Părășiți în repetate rânduri, chiar de acei pe cari d. Profesor Cuza îi scoase la iveală sau îi scăpase de ochi, admirabilii noștri profesori rămân cu toate uneltirile celui mai distrugător neam din câte există, neclintii ca niște stânci de granit, întregi, majestuoase, în mijlocul valurilor nimiciitoare.

Partizanii lor fugari nu au isbu-

tit să se facă comparați decât cu niște bolovani rostogoliți din jurul lor; s'au măcinat în valuri și zac, acum, pe fundul apelor turburi.

Domnilor,

Eu văd, în jurul nostru prea puternică isprava jidănească, imoralitatea, stricăciunea și avântul ei prea vijelios; credința în Dumnezeu, mântuitoarea noastră de altădată, este prea slăbită, azi, pentru a-i putea pune frâu și a curma răul.

Sufletul decăzut nu poate împiedeca sdruncinarea iremediabilă a trupului!

Deaceea eu nu-mi pot închipui că Neamul românesc va putea scăpa de o apropiată pieire!

Intr'o lume deșăntată, care nu pricepe însemnătatea îndrumărilor Profesorului Paulescu, ideile politice mântuitoare ale Profesorului Cuza nu pot rodi; ele nu-și pot face drum prin necinste, josnicie și imoralitate.

O nație care nu mai pricepe roștul sfânt al Familiei, nu poate să mai priceapă nici menirea înaltă a unei națiuni!

Și suntem mult prea stricați! Cei foarte, foarte puțini buni nu sunt organizați, și nu luptă îndeajuns.

Domnilor,

Luând cuvântul pentru prima oară într'o întrunire publică, mă felicit că o fac în fața unei personalități eminente, ca d. Profesor I. C. Cătuneanu, care se luptă pentru mântuire, în Ardeal, dar, îmi permit, — cu amărăciune, — curajul să termin prin a-mi exprima ferma convingere, că nu este departe vremea, când nația românească se va jeli cumplit, la un nou zid al plângerilor, dacă Jidanii îi vor îngădui măcar atâta favoare: să plângă.

Și nimeni nu va avea dreptul să spună că nu ne-am meritat soarta.

Dr. V. TRIFU

— București —

Domnul Sever Bocu

Este de prezent în 1929 Ministrul Banatului. Acum vre-o douăzeci și câțiva de ani a lăsat banca „Lipovana“ unde era angajat ca funcționar pentru a ocupa postul de redactor responsabil la „Tribuna“ ziar naționalist integral din Arad. A avut și procese de presă, a fost și închis de Unguri. În timpul războiului mondial a trecut Carpații în România.

După înfăptuirea României Mari, Dl Sever Bocu, apare din

nou în Ardeal și Bănat, ca fruntaș al partidului național-tărănist, cu aspirații de ministru.

Își cumpără o casă cu etaj în Lipova și altă avere, care în toamna anului trecut 1928 ajunsese în pragul licitației, din cauza datoriiilor nearanjate. Dl Bocu prin adunări publice, ducea tonul cu lozincele — *Români nu plătiți dărilor, Români nu ascultați de poruncile autorităților!* căci sunt unelte liberale, care fură *poporul!*

Cereu să se desființeze vagoanele ministeriale! Cuvântul Dlui Bocu răsuna la toate adunările.

Sosește ziua de 10 Nov. 1928 când Inalta Regeneță însărcinează pe dl Iuliu Maniu, să formeze guvernul. Acum răsufila mai ușurat Dl Sever Bocu, căci trebuia să capete și el un scaun în minister. — Și l-a căpătat, cu chin cu vai, cu incidentul dela Copșa, și cu mai știu eu ce fel de apucături.

În sfârșit iată-l pe Dl Sever Bocu ministru fără portofoliu al Bănătuului, și comisar al serbărilor dela „Alba Iulia“. Iată și vagonul ministerial la dispoziția sa, deși înainte cu o lună tuna și fulgera contra vagoanelor ministeriale. Iată-l că oprește un tren expres-orient în gara de Nord pentru ca să-i lege și vagonul ministerial. Au trecut și serbările dela Alba-Iulia din 20 Maiu 1929, cu ospățul și cu medalia comemorativă de care s'au scris și vorbit multe.

În vara anului 1929 casa Dlui Sever Bocu s'a renovat. În ea lucrează un pictor neamț cu plată zilnică de una până la două mii de lei — timp de peste două luni. În gara din Radna s'au descărcat niște mobile venite din Viena, și niște sobe de porțelan pentru Dl Sever Bocu. În ziua de 8 Sept. 1929, când călătorii nu încăpeau în tren, pe o linie laterală din gara Radna, staționa vagonul ministerial al Dlui Sever Bocu.

După cele cuprinse mai sus, oprește-te iubite cititor și judecă singur persoana Dlui Sever Bocu, o judecă pentru că Dta în calitate de

contribuabil ai acest drept, să judeci pe unul care beneficiază de banul adunat cu trudă și plătit în visteria țării sub formă de impozit.

Cum poate fi numit omul care până la 3 Nov. 1928 tuna și fulgera contra vagoanelor ministeriale, iar din 10 Nov. 1928 ocupă însuși un astfel de vagon, oprește timp de două ore un tren expres pentru a-și lega și vagonul ministerial, iar în 8 Sept. 1929, când călătorii nu aveau loc în tren, în gara Radna odihnea vagonul ministerial, al aceluia care cu un an mai înainte, turba la vederea unui astfel de vagon?

Cum se poate explica faptul, că din plata de ministru, după 10 luni de funcționare, să-ți plătești datoria de milioane — care te adusesse în pragul licitației — să-ți renovezi casa din Lipova, angajând pictor cu plată de mii de lei pe zi, timp de luni de zile, — să-ți aduci mobilă din Viena și sobe de porțelan, iar în pictură să folosești și aur veritabil?

Toate acestea sunt faptele Dlui Sever Bocu, iar Dta iubite cititor judecă, nu după lege, ci după simțul Dtale de dreptate, pe acest beneficiar al trudei Dtale depusă în visteria țării, sub formă de impozit!

Și să mai spună domnii miniștri și parlamentari naționali-țărăniști că „nu sunt bani“?! Răspunde Dta Domnule Sever Bocu, sunt, sau nu sunt bani?

ȘT. PENES
— Petrosani —

Revolta izbucnește... în sufletul omului cinstit

Dacă depresiunea morală crește și se răspândește, cauza-i sistemul nerușinat și revoltător întrebuințat de cei ce conduc această țară.

Un exemplu care face parte din regula generală:

La Iași, unde încă femeile mai cred în dreptate, din cauza tradiției, unde mai era iluzia că valorile reale mai erau încă apreciate și recunoscute, — se prezintă un loc vacant la direcția Școlii Normale de Învățătoare. Doamna Costin profesoară eminentă de pedagogie și filosofie la acea școală, bine apreciată și bine cunoscută în rândul profesoarelor, este solicitată de către colegile sale să pri-mească acest post, ca fiind recu-

noscută, cea mai aptă. Înainte însă de a i se adresa personal, Profesoarele toate adresează un memoriu ministrului, iscălit de toate, prin care cer numirea Dnei Costin ca directoara cea mai aptă dintre ele.

Spre marea lor mirare, primesc vestea dela minister, că la direcția acelei școli e numită o profesoară, cea mai slabă, mai mediocră, cea mai puțin demnă dintre toate profesoarele, cari ar fi putut fi numite, străină de școală; cauza acestei numiri este numai, că e soția unui politician — în înțelesul de astăzi, specific îndeletnicirii acestei meserii, pentru care nu se cer titluri, nici activitate, nici caracter,

ci pur și simplu, așa cum este astăzi politicianul tip: ignorant, lipsit de caracter, de capacitate morală și intelectuală, nu știu nimic pentru aceasta, nici nu pot aprecia valoarea și cunoștințele altora, nu văd nimic în afară de interes personal, nu mai aud deci glasul conștiinței, căci aceasta a pierit deja de mult, de când, a devenit politician activ.

Se mai poate trage încă concluzii noi. Dna Costin este sora Domnului Mihai Manoilescu înscris în partidul național-țărănesc. Dnul Mihai Manoilescu, are însă, un cap admirabil și o cultură și are încă și suflet. Ei bine și cu toate că el este în partid și cu toate că sora sa are merite necontestate, nu a putut fi numită la locul care, recunoscut de toată lumea, îl merita. Pentru ce? Pentru că valorile rezlețite printre politiciani sunt tot mai la spate lăsate, nu e nevoie să se prea știe că mai există, doar cei ignoranți sunt toți, cei fără caracter sunt mulți și cei inteligenți și culti puțini sunt, tare puțini și aceștia i-ar pune într'o lumină proastă pe ceilalți, comparația dintre ei și soluționarea diferitelor probleme grele i-ar pune în inferioritate ar da prilejul să se aprecieze pe sine, aceasta i-ar durea și i-ar jena. Pe când dacă-i îndepărtează în mod sistematic, fiind toți de acelaș calibru, se gradează între ei, se clasează luând ca unitate de măsură: îndrăzneala, inconștiența, lipsa de bun simț; se sugestionează reciproc și acționează cum le dictează interesele personale și de gașcă politică. Impresia momentului îi conduce, pentru că în eul lor nu au nici o rezervă, nici intelectual, nici cultural, și nici moral, la care ar trebui să facă apel în rezolvirea problemelor. Pentru aceasta și actele lor te îngrozesc, te jignesc, te umilesc și demoralizează și te pun în imposibilitate de a reacționa. Căci cu cine nu are conștiință, nici frică de păcat, nu poți lupta, că te zdrobește, mai ales când sunt așa de mulți și toți strănși uniți.

Din acest haos, din acest dezechilibru și de răsturnare a valorilor, profitorii principali sunt Jidani, cari se îmbogățesc, capătă toate drepturile, li se dau toate privilegiile, apoi toți ceilalți străini, care huzuresc și dispun au numai drepturi, fără nici o obligație și agenții politici care trăiesc cum nici în vis nu și-au putut închipui. Aceștia sunt factorii de care se folosesc corifeii politici pentru a face

să funcționeze întreg aparatul administrativ și cultural al țării.

Porecstea corbului care a scăpat cașul din plisc, la laudele viclenei culpi, se poate aplica politicianilor cu deosebire că corbul mai face provizii multe acasă și dacă scapă cașul din cior se întoarce la provizii.

Cine însă va suferi și chiar poate să și dispară dacă nu se trezește cât mai e timp, va fi neamul nostru, care a făcut cele mai mari jertfe pentru a făuri această țară,

la care să fiți convinși că nici unul dintre aceștia care o înjosesc astăzi nu au contribuit cu nimic, cu toate că pretenția o au. Istoria însă va dovedi.

Când pisica nu-i acasă, șoarecii joacă pe masă. Dacă energiile și valorile care sunt astăzi sub pământ și care au făcut România mare, ar fi deasupra pământului, nici un chip din cei ce-și bat astăzi joc de țară, nu s'ar mai arăta.

Dr. ELENA BRATU
— Cluj —

„Vlad Țepeș cu perciuni“

Din broșura apărută, cu titlul indicat, în București la Tipografia „Bica“ — Ionel Georgescu, strada Justiției Nr. 30, al cărei autor este dl VASILE VLĂDESCU, profesor și avocat, cunoscut luptător naționalist și creștin prin tăria și intransigența convingerilor sale, reproducem primele pagini, cari pot servi ca o luminoasă introducere ori-cărei scrieri cu caracter antisemit, rămânând ca pentru restul broșurii cititorul să se informeze procurându-și-o de la autor.

„Neîndoios este, că cel mai mare profit din războiul mondial l-au tras Jidovii de pretutindeni, dar mai ales cei din statul roman. Războiul mondial se încheie pentru toți beligeranții, învinși ori învingători, cu milioane de morți, de mutilați, de văduve și orfani, de sarcini incalculabile, reprezentate prin datorii de războiu și impozite aproape intolerabile; un singur neam de oameni, Jidanii, fără să fie pierdut vreun individ din cauza războiului sau pentru războiu, s'a ales cu cea mai mare prosperitate materială și politică. — În adevăr, o statistică cinstită — deci nu din acelea ieșite din oficine jidovăști — ar constata ceea ce ar părea paradoxal la prima vedere, că, în timpul marelui războiu mondial — Jidanii, nu numai că n'au pierdut ca număr, dar au mai câștigat, din cauză că ei, chiar când n'au fost spioni ori trădători, ori dezertori la inamic, s'au învârtit atât de bine pe la partea sedentară, încât s'au întors din războiu mai grași la corp și pun-gă și apoi, prosperitatea lor economică le-a sporit și natalitatea.

„Jidanii, vor fi murit în războiu, dar nici într'un caz din pricina războiului, ci din alte pricini, din care ar fi murit și fără războiu, sau cel mult, dacă vor fi murit unii și de frică. Masăcaradele care se fac, cu „eroii jidani morți pe front“, constituiesc o nemerită și intolerabilă insultă, la adresa a-

devăraților eroi, a celor 800.000 martiri ai neamului.

„Până la războiul mondial, în România mică, Jidovimea progresase destul din punct de vedere economic și ziaristic; dar totuși, art. 7 din Constituțiunea dela 1866, puneă frâu acestui element parazitair, ținându-i închise porțile cetățeniei, precum și împiedicându-l de a poseda imobile rurale. Această măsură i-a împiedicat în acelaș timp pe Jidani: de a pătrunde prea adânc în viața economică a țării, favorizând crearea unei clase dominante, compusă din elemente românești sau romanizate, clasă absolut necesară menținerii și dezvoltării conștiinței naționale în marea pătură incultă a țărănimii“. În urma războiului mondial însă, Jidanii, cu cea mai mare trecere la Versailles, profită de toate strămtorile noastre și ne impun încetățenirea lor în masă, astfel că România cea Mare născută din unificarea tuturor Românilor, cu prețul atâtor martiri, atâtor jertfe, coprinde deodată un număr întreit de elemente parazitare (Jidovi), cu un câmp de activitate cu mult mai mare decât chiar numărul lor; prin desființarea art. 7 și deci și a restricțiunilor de a se așeza prin comunele rurale.

„În România mică, nu se poate spune că, cu toată piedica art. 7, ei n'au avut o influență relativ des-

tul de mare în viața economică și chiar politică a țării.

„Din punct de vedere, economic, Jidanii luaseră destul avânt și înainte de războiul mondial, punând mâna pe comerțul și industriile dela orașe și chiar de prin sate. Meșteșugul lor de a se camufla, de a se insinua, de a eluda legile, de a corupe, de a-și deschide prin bani orice porți, făcuse din ei și atunci adecărații potențați ai acestei țări; în politică, ajutați de o presă foarte abilă, și strecurați pe lângă politicianii nemernici, își urmau drumul lor, de a pregăti totul în favoarea lui Izrael.

„Și cu tot avântul ce-și luaseră înainte de războiul mondial, Jidanii erau puși oarecum la carantină de art. 7. Oricât de mare influență aveau ei grație presei lor, finanțelor lor mondiale, totuși, în mica Românie, toată lumea politică, cu rare excepțiuni, era de acord pentru păstrarea art. 7. Instinctul de conservare națională era încă destul de puternic, pentru a nu ceda tuturor presiunilor și curentelor umanitare, tuturor strigătelor nerușinate ale Alianței jidovăști. Românul își apăra existența, nepermițând intrarea în viața politică a țării, acestui vrășmas declarat al creștinătății, care n'avea alt scop decât să-i acapăreze averea, sugându-l ca o lipitoare, să-i pervertească moralul și să-l transforme într'o vită de povară.

„Războiul mondial, dacă ne-a făcut dreptatea de a ne vedea după atâtea sacrificii, uniți într'un stat, pe toți frații români răsleții, ne-a făcut însă și marea ofensă și nedreptate, prin tratatul dela St. Germain, de a ne pune pe picior de egalitate politică cu toți locuitorii „fără deosebire de origine etnică sau de religie“ (art. 5 din Const. nouă), cu toate că acești locuitori, nu numai că nu contribuieră cu ceva la formarea României Mari, dar, dimpotrivă, erau niște năvălitori, așezați pe meleagurile țării, prin corupție, prin mituire și apoi tot timpul cât au locuit în țară, nu s'au distins decât prin parazitism și speculă.

„Astfel, ne-am pomenit deodată în România Mare, cu toți jupânii cari se'nvârtiseră în toate chipurile, atât sub ocupația nemțească cât și pe front, cari speculară toate suferințele și mizeriile războiului, că mai au și pretenția de conducători politici, luându-și calitatea, când de cetățeni, când de minoritari, după cum le bate vântul.

...Înfăptuirea României Mari

ne-a dat și chestia destul de delicată a minorităților, care însă nu ne poate îngrijora atât de mult cât aceea a Jidanilor, neasimilabili, parazitari și a toate corupători.

„Inarmați și cu drepturile politice, Ovreii caută să acapareze partidele politice și în orice caz să le pervertească; caută să-și pună în practică toată puterea și influența dizolvantă a rasei lor; pregătesc și susțin orice mișcări sociale, în legătură cu Republica Sovietică a lui Troțki ori a lui Béla Kun. Atentatele dela Senat, grevele de tot felul, mișcările de stradă sunt ajutate, întreținute de presa lor, care pregătește opinia publică, în sensul acaparării depline a bogățiilor acestei țări de către neamul lui Izrael. E destul a cita legile de prelungire a contractelor de închiriere care au avut un efect sigur: trecerea proprietăților clădite cu muncă românească, în mâinile noilor cetățeni... In asemenea împrejurări, partidele politice, devin din ce în ce mai aservite lor. Și, dacă nu vedem încă miniștrii Jidani, vedem Români puși aproape pe față în serviciul lor, adevărate creaturi ale lor.

„De orizontul politic al României dispar pe rând, în timpul războiului N. Filipescu, dr. Istrati, C. Arion, Marghiloman, Petre Carp, Delavrancea, apoi, după războiu, Take Ionescu și în sfârșit Ionel Brătianu; șirul bărbaților de stat se rărește tot mai mult. Ceva mai înaintea lui Ionel C. Brătianu, țara pierde pe marele său Rege Ferdinand, după ce prințul Carol — speranța țării — se desmoștenește singur prin faptele sale, aju-

tate foarte mult de acțiunea semi-tă, care, încă demult, cu tactul și perseverența-i cunoscute, urmărirea, prin corupție și întruia, să desființeze dinastia, cu atâtea sacrificii dobândită de neamul românesc.

„Jidanii atot puternici peste tot: un Jidan, avocatul S. Rosenthal — spre rușinea țării — lichidează succesiunea defunctului Rege Ferdinand: acelaș Jidan e trimis în misiunile cele mai delicate străine, în numele neamului românesc! O jidoașcă — un exemplar dintre cele mai imunde — îndocuește pe neprihănită și vrednica soție a Prințului Carol, Principesa Elena, care dăduse naștere iubitului Rege de astăzi Mihai. Minoritatea Regelui Mihai, impune Regenta. Partidele politice, din ce în ce mai infectate de Jidani, conduc țara cu parlamente din ce în ce mai slabe mai ales prin neomogenitatea lor; presa, din ce în ce mai acaparată de Jidani; armata țării începe a fi injectată și ea de virusul jidănesc, de o sută de ori mai primejdios pentru disciplina, rostul și rolul ei, decât cea mai grozavă molimă; biserică, bântuită de diferite curente propagare și întreținute de Jidani: școala, cu taxele ei școlare, tocmai bune pentru a lăsa porțile ei deschise numai Jidovilor cari, trebuiesc să pună mâna și pe toate dregătoriile țării, după ce au pus mâna pe toate bogățiile ei; curentul umanitarist, în școală, sapă mereu temelile nației, înlocuind pe fiecare zi patriotismul cel sănătos cu umanitarismul cel sarbăd și nesincer“.

V. VLĂDESCU

«Propaganda evreo-maghiară în Ardeal»

În legătură cu articolul „Propaganda evreo-maghiară în Ardeal“, apărut în revista Înfrățirea Românească nr. 21 din 1 Septembrie 1929 și apărut în gazeta Ordinea nr. 215, din 29 August 1929 — cu articolul „Propagandă Maghiară pe plaiurile Ardealului“ și în gazeta Biruința, etc., dat de corespondentul Grindean profesor și I. Butăroiu inv.-director din Urmeniş jud. Cluj, dl notar Aurel Pinteia din Urmeniş, ne trimite spre publicare, scrisoarea dsale, din care reproducem partea ce se referă la articolul amintit:

„Este adevărat că trupa Sarkadi din Arad în ziua de 20 Aug. a venit în comuna Urmeniş, dar nu este adevărat că ar fi fost însoțită de plutonier-majorul N. Găină, se-

ful secției de jandarmi din Sărmaș. Dl șef de secție de jandarmi a venit în comună numai întâmplător, ca să facă inspecție la postul de jandarmi din Urmeniş; a venit din comuna Budești, pe când artiștii au venit din comuna Sărmaș.

Prezentându-se la oficiul meu în ziua de 21 Aug., subsemnatul făcând control asupra actelor ce posed, am constatat că toate actele s'au aflat în bună regulă, am constatat că toți sunt cetățeni români și am constatat că posed autorizația de a putea da reprezentație. Și astfel eu ca ofiter de poliție judiciară, în comună, am constatat că au concesiune pentru trei reprezentații. Afirmatia domnului profesor Grindean, că jan-

Banca Țării S. A.

fostă Banca Apărarea Națională
București, IV Calea Călărașilor No. 114

Aviz către acționari

Se aduce la cunoștință generală că prin deciziunea Adunării Generale Extraordinare din 28 Martie a. c., ratificată de Trib. Ilfov S. I. Com., publicată în Monitorul Oficial No. 75 din 6 Aprilie 1929. Actul Constitutiv și Statutele băncii au fost modificate în sensul, că cuvintele: „Banca Apărarea Națională“, cuprinse în ele, s'au înlocuit prin cuvintele „Banca Țării“.

Sediul băncii a fost mutat din str. Regală No. 18, în Calea Călărașilor No. 114 (Piața Traian).

Acționarii băncii sunt rugați să se prezinte pentru ridicarea titlurilor definitive, cari se eliberează numai la ghișeul băncii, pe baza Certificatelor Provizorii, în primirea acționarului sau a unui împuternicit al său.

Se menționează că acțiunile nu pot fi expediate prin poștă, banca neputându-și lua răspunderea ajungerii lor la destinație și nici suporta spesele de remitere.

Totodată, anunțăm pe Domnii acționari, cari n'au încasat încă dividendele, că plata lor se face deasemenea numai la casa băncii, în fiecare zi.

La începutul lunii Octomvrie a. c. Consiliul de Administrație al băncii se va întruni sub președinția D-lui General Doctor I. Macridescu, pentru a hotărî sporirea capitalului social.

„BANCA ȚĂRII“

darmeria ar fi pus la dispoziția artiștilor, local pentru reprezentare, nu corespunde întru nimic adevărului; ei dela început au voit ca să-și construiască scenă, la o casă particulară a lui Bercovits și Simon, comerciant din Urmeniş și aflând loc mai corespunzător, au cerut autorizație pentru un local la proprietarul Banffy.

La reprezentație, ca și singura autoritate adm. în comună, mi-am finut de datorință de-a fi prezent, din singurul motiv, ca să văd, că în adevăr acel program se predă care e admis; am constatat că s'a jucat piesa teatrală censurată și pe lângă aceasta, artiștii ne-au delectat și cu cântece și cu dansuri românești.“

Aurel Pinteia, notar

Mișcarea Cooperatistă

„Datoria tinerei generații,”

Acesta este titlul unui articol scris de Dl. prof. I. C. Cătuneanu, și publicat în fruntea Revistei noastre din 15 Decembrie 1924.

Reproducem mai jos o parte din acel articol — de mare actualitate și azi — pentru a vedea stimei noastre cilitori, felul cum Dl. Profesor universitar I. C. Cătuneanu, directorul revistei „Infrățirea Românească”, înțelege să concentreze în mâinile Românilor, cele două izvoare de venit: comerțul și finanțele cu ajutorul cooperativelelor — curățind țara de Jidani.

Fată de această primejdie tinerețului universitar are o datorie, dacă vrea să mai trăiască pe pământul strămoșilor lui liber și românește când va ajunge la maturitate; are datoria să curețe această țară de Jidani.

Cum? Nu prin mijloace violente, pentru că acestea nu duc la nici un rezultat. Opera de curățire trebuie urmată cu stăruință, fără preget, în cadrul legalității, pe cale economică: prin cooperative, pentru că numai prin cooperative se poate scoate radical din viața economică, Jidanul intermediar și parazit.

Intr'adevăr, când toți Românii din fiecare sat al acestei bogate țări, vor înțelege să-si aduc economiile lor, într-o bancă populară, de unde în caz de lipsă se va împrumuta săteanul nevoiaș plătind dobândă ușoară, și nu va mai merge la cârciumarul Jidan ca să-i plătească pentru o mică sumă camătă însușită sub diferite forme: când toți Românii din orice sat vor înțelege să facă o tovărăsie, o cooperativă, prin care să-si vândă produsele lor direct la oraș, iar nu să le dea pe nimic Jidanului prinșit în comună, care în urmă le vinde mai scump câștigând el, care nu a muncit în loc să câștige acela care a asodat arând, semănând, secerând, tăind și cărând lempele din pădure; când toți Românii din fiecare sat al acestei bogate țări vor înțelege ca, prin cooperative de aprovizionare, să-si procure cele trebuincioase vieții lor de toate zilele, iar nu să le cumpere dela Jidanul, care cere 7 prețuri pe marfa veche și proastă adusă dela oraș: atunci se pune întrebarea ce va mai face Evreul la sate, când nimeni nu va mai lua bani cu dobândă dela el, când nimeni nu-i va mai vinde, când nimeni nu va mai cumpăra nimic dela el? Răspunsul este firesc: Secând toate izvoarele de câștig ale parazitului, de-

prins de veacuri să exploateze, iar nu să producă, își va face Jidovul bagajele și va pleca. Acest este adăru exprimată atât de simplu și de cumințe în următoarea zicătoare, care dovedește simțul practic, lipsit de orice brutalitate, al Românilor de dincoace de Carpați:

Nu-l bate, că duce-s'a;

Numai de mâncat nu-i da.

Cât de mult îi doare pe Jidani mișcarea cooperatistă la noi, poate oricine judeca, din următoarele rânduri scrise de conducătorii evrei Gelerther și rabinul Niemerover la 1902, spre a combate întemeierea băncilor populare la sate, în România mică:

„Guvernul român ține prin înființarea băncilor populare românești la sate să paralizăze mijloacele evreiești de traiu, constituind prin înființarea unor astfel de bănci cea mai mare lovitură pentru mii de familii evreiești, ai căror capi le susțin existența prin împrumuturile date țăranilor români”.

Așa dar, recunosc ambii Jidani, că neamul lor trebuie să continue a păstra privilegiul cametei la sate și că guvernul român le strică operațiunile!

Pentru că însă mișcarea cooperatistă să aibă ca efect denarazitarea țării de Jidani intermediari, se cere din partea noastră muncă stăruitoare și continuu cinstită; se cer oameni de caracter.

A fi om de caracter înseamnă a păstra o linie dreaptă de purtare, dela care să nu te abați nici speriat de greutatea luptei zilnice, nici ademenit de ispita ce-ți poate zâmbi în calea vieții.

Omului fără caracter îi lipsește statornicia în judecată, fie că nu se poate ridica de-asupra evenimentelor neobișnuite, spre a le aprecia cu seninătate, fie că își găsește interesul meschin și trecător de a-si schimba opinia. A schimba opinia în mod dezinteresat și în mijlocul unor transformări radicale, înseamnă o rectificare inte-

ligentă, cu condiția esențială să nu-ți fi schimbat conștiința.

Omul fără caracter nu are simțul demnității personale, e slugarnic, ligușitor. Ligușirea a ajuns astăzi cheia miraculoasă care deschide toate porțile, pentru că alterează justa apreciere a tuturor oamenilor noștri politici. Chiar dacă inteligența puternicului zilei prinde subtila manevră, simțul lui moral în loc să se trezească la reacțiunea necesară, se lasă somnolent în mireasma odihnitoare a vorbelor dulcele și a atitudinii de desăvârșită docilitate. A exprimat exact Italianul, această stare de multumită pasivitate, punând în gura ligușitului constatarea: *mi adula, ma mi piace*. Când în chipul acesta cumpăna judecării drepte se neînduplecate e înlocuită cu criteriul amorului propriu, satisfăcut prin adulațiune, fiecare își poate explica pentru ce oamenii de caracter din țara noastră nu au rolul ce li se cuvine, potrivit adevăratului lor merit. Această lipsă gravă în viața publică a României mici, o constata Mihail Kogălniceanu, în discursul ținut la Camera, în ziua de 12 Februarie 1885, spunând guvernanților deve vremuri: *„Dacă vă lipsesc (talente), este pentru că căutați numai acele talente (capacități) cari vă convin, iar nu acelea care trebuiesc”*. De atunci nu s'a produs nici o schimbare în bine.

Omul fără caracter își vinde conștiința, se lasă mituit. Această practică constituie cea mai grea plagă din câte acoperă corpul României întregite, tocmai în epoca de consolidare. Păcatul nu este specific românesc; în urma războiului s'a întins pretutindeni. Dar nicăeri ca la noi, corupția nu băntue cu atâta furie: nicăeri nu a făcut atâția îmbogățiti, ducând în ispită și pe aceia, care ar fi putut rămâne cinstiti: nu a îngrămădit indirect dar efectiv atâtea greutăți în calea consolidării statului român.

Cercul cooperatist «Blajul» — din Blaj

Seria cercurilor cooperatiste din județele Mureș și Târnava-mică, pentru vara aceasta, s'a încheiat în ziua de 1 Septembrie a. c. la Blaj, unde, în urma convocării a 44 unități cooperative, s'a constituit cercul cooperatist „Blajul” sub președinția dlui canonic Ștefan Roșianu, având de secretar pe d. Toma Cocișu.

Din partea Oficiului Național al Cooperăției Române au participat un secretar general Gr. *Mladenatz*, inspectori generali Gh. *Constantinescu* și Ol. *Enescu* și subinspectori Ilie *Codreanu* și Gh. *Ciurescu*, federala „Zorile” din Luduș fiind reprezentată prin dl. *Modrigan*, parlamentul prin dl. deputat dr. *Augustin Popa*, iar Camera de agricultură prin dl. consilier *Boeru*.

În frunte cu dl. *Dr. Rusu*, rectorul facultății teologice din Blaj, au asistat numeroși intelectuali din localitate și împrejurimi.

După introducerea și salutul dlui președinte canonic *St. Roșianu*, a vorbit dl. secretar general Gr. *Mladenatz*, care și-a exprimat bucuria că lumina cooperăției în această regiune pornește dela istoricul Blaj. După ce-a lămurit scopul ocercurilor cooperatiste în organizația tehnică și consolidarea cooperăției prin propagandă cinstită, a arătat că în general scopul cooperăției este de a înlocui pe intermediar și deci a îmbunătăți situația materială a săteanului, căci cooperăția face parte integrantă din viața economică a țării.

Noua lege pentru organizarea rațională a cooperăției a avut în vedere greșelile trecutului și tinde a crea cooperăției o situație de-a trăi pe picioare proprii, în jurul marelor federale regionale și uniunilor de îndrumare și control.

Statul va sprijini și în viitor cooperăția, îndeosebi la organizarea valorizării produselor sătenilor și, pentru statornicirea cooperăției în locul convenit, a solicitat participanților unire, încredere în cooperăție, capital propriu și propagandă, după care a părăsit sala în uralele participanților pentru a pleca la Cluj unde sosise d. ministrul Răducanu.

Dl. *I. Modrigan* a afirmat că marile mișcări populare izbucnesc îndeosebi în țările agricole, unde numai prin cooperăție se poate face dreptate economică. Influențați de cooperăția de consum din regiunile industriale ale Angliei, Belgiei, Franței, etc. îndrumarea cooperăției din ultimii ani s'a îndreptat mai mult spre cooperăția de consum și, întrucât țara noastră, e mai mult agricolă, rezultatele n'au fost cele așteptate în această direcție.

Progresele cooperăției de credit au indicat că e singurul nucleu pe lângă care se vor naște și propăși și celelalte feluri de cooperăție.

Relevând frumoasele rezultate ale cooperăției din Danemarca, țara

eminamente cooperatistă, a arătat că printr-o propagandă bine organizată, prin concursul intelectualilor din sate, introducerea cooperăției în programa analitică a școlilor, încredere și capital propriu cât mai mare, cooperăția noastră se va putea desvolta pentru ea să îmbrățișeze treptat întreaga viață economică și culturală a țării spre întărirea săteanului prin justa valorizare a produselor sale și asanarea lui morală.

D. subinspector *Ilie Codreanu*, în expuneri amănunțite, a dat lămuriri convenite pentru atragerea capitalului și depunerilor spre fructificare, consolidarea portofoliului și reducerea vânzărilor pe credit, ca și asupra valorizării cerealelor sătenilor.

Dl. subinspector *Gh. I. Ciurescu*, a arătat interesul general de a se organiza cooperăția și care este marea participație la această operă a organizării contabilității prin contabilii regionali, purtătorii cuvântului cooperăției în înțelesul celor din sate.

Deslacerea produselor și îndeosebi a cerealelor sătenilor prin vânzările în comun a fost desbătută cu un viu interes grație diverselor explicații ale dlui inspector general Gh. *Constantinescu* și sprijinului dlui deputat dr. *Augustin Popa* cu bogate cunoștințe și în materie de cooperăție și mai ales cu un suflet cu totul contopit în interesul săteanului român.

Într-o atmosferă de adevărată frăție cooperatistă și cu mari speranțe pentru viitor, s'au despărțit pe înserate cei ce vor fi purtătorii cuvântului cooperăției.

Și, ca încheiere, aducem mulțumirile noastre dlui subinspector *Ilie S. Codreanu* și celor ce i-au dat tot concursul pentru frumoasa inițiativă, a cercurilor cooperatiste rugând pe cei ce-au asistat, să nu uite frumoasele sfaturi și îndrumări ce-au auzit și să treacă dela vorbe la fapte, singurele exemple ce au efect netăgăduit în propaganda cooperatistă.

CORRESPONDENT

— Blaj —

Pentru unii D-ni Preoți, luminători ai satelor!

S'a susținut și se susține mereu la toate întrunirile cooperatiste, că băncile populare sunt lipsite de creditul necesar!...

Este adevărat!... Se pune întrebarea, că de unde și prin ce mijloace s'ar putea procura creditul necesar bunei funcționări a băncilor populare românești dela sate?!... Și cine ar trebui să fie cei dintâi indicați să contribuie la mărirea acestui credit?!... Răspunsul va fi scurt... Luminătorii satelor! Preoții români!...

Dar preoții români în majoritatea cazurilor, în loc să-și depună banii parohiei spre fructificare la băncile populare românești, îi depun la cele ungurești, sau jidovești!...

Rățiunea?!... Că băncile ungurești, sau jidovești, ar da mai multe procente pentru banii depuși spre fructificare, decât băncile populare! Apoi că băncile ungurești și cele jidovești ar oferi o mai mare garanție decât cele românești!...

Și astfel stând lucrurile, în loc ca băncile populare deja înființate prin străduința unora, să progreseze, cât rivește mărirea creditului și garanției, regresează!... Dece?!... Tocmai din cauza D-lor preoți luminători ai satelor, cari astfel înțeleg să spri-

jine cooperăția română!... Nu vorbesc de toți D-nii preoți, luminători ai satelor, ci numai de aceia, cari se vor simți cu musca pe căciulă, la citirea prezentului articol!...

Sprijinirea cooperăției române, ar trebui să vină mai întâiu din partea D-lor luminători ai satelor!... Nu numai cu vorba, ci și cu fapta. Vrem să vedem pe cei ce se mândresc cu acest titlu că au mai mult suflet românesc în ei, cât privește faptele lor, cari sortite sunt să rămână de exemplu celor ce-i ascultă în biserică predicând cuvântul lui Dumnezeu!...

Trăind în niște timpuri grele, când nu putem aștepta numai ajutoare din partea Statului, care-și are datoriiile lui de 18 miliarde, ar trebui ca D-nii preoți-luminători ai satelor, cari vor fi căzut în greșală, cum am scris mai sus, să se îndrepte, iar capitalurile de cari dispun să fie vărsate băncilor populare românești, iar nu celor ungurești și jidovești, dând prin aceasta exemple rele credincioșilor, cari urmând exemplul fac la fel, așa că ne vedem cât privește creșterea creditului băncilor populare, la o stagnare destul de

regretabilă. Mai mult suflet românesc în faptele D-voastre. Luminători ai satelor, aceasta o vrea poporul pe care îl conduceți!

Greșala putându-se îndrepta, așteptăm să vedem efectul acestor puține rânduri!... Dar dacă totuși — dar nu cred — se vor vedea pe ici pe colo stăruinți în a greși și mai departe, suntem datori să le scoatem în vileag și

să-i calificăm așa cum trebuie pe cei ce vor stăruii în a greși!...

Sprrijiniți cooperarea română, căci vă sprrijiniți neamul... aceasta să vă fie deviza în vorbă și'n fapte D-lor preoți-luminători ai satelor!...

Poporul așteaptă exemple din partea celor ce pretind a-i conduce. Greșele se iartă, dar nu se va ierta stăruința în a greși!.

Un cooperator — Turda.

De ce nu se dezvoltă Cooperarea în părțile acestea?...

În ziua de 2 Septembrie a. c. *Ministrul Muncii Dl. Răducanu*, ne-a făcut bucuria de a veni în capitala Ardealului, la Cluj, unde a ținut o consfătuire cu delegații cooperatori din Transilvania.

Dl. Ministru, în frumoase cuvinte, a explicat folosul ce aduce Cooperarea omenirii; cum s'a lucrat pe terenul Cooperatist în trecut și cum trebuie să se muncească în viitor. Au răspuns mai mulți Cooperatori, dându-și fiecare părerea, care după cum a crezut, că de ce Cooperarea românească nu înaintează cu pași mai rezezi.

Am cerut și eu cuvântul, însă fiind alții mai cometenți li s'a dat lor, iar mie nu. Se poate că nu mi s'a dat, fiindcă am fost *singurul țaran*, care am cerut să vorbesc.

Ori eu am voit să spun Dlui Ministru, cari sunt cauzele, pentru cari nu se dezvoltă Cooperarea, în părțile noastre.

Cooperarea în acestea părți nu se dezvoltă din următoarele cauze:

1.) Nu se face destulă *propagandă* cu graiu viu și în scris! Conducătorii satelor noastre, în mare parte, în lac să facă propagandă cooperatistă, fac propagandă de partid. În loc să dea sfaturi sătenilor cum să se organizeze în Cooperare, dau sfaturi cum să se organizeze în cete de bătauși și să se urască frate pe frate, pentru că cutare-i liberal, averescan, național-țărănist, sau Ardelean, ori regătean, unit sau neunit.

Acești preținși conducători ai satelor în loc să dea ajutor Organelor de inspecție și propagandă Cooperatistă, trimiși din Centrala sau din Oficiul Național al Cooperării, agită contra acestora și îndeamnă poporul, să n'asculte de vorbele lor, că aceia sunt ..... de pildă:..... regăteni..... Și acești Domni controlori sau inspectori, în loc să fie respectați și în loc să le mulțumim pentru sfaturile ce ni le dau, din multe sate sunt chiar alungați și huiduiți!...

De gazetele scrise pentru popor să nici nu mai vorbim. O mare parte din ele sunt pline de ură și nu se găsește în ele un singur cuvânt, scris pentru cooperare.

2.) Cooperarea în aceste părți nu este *sprrijinită*, ci mai mult putem zice, că este persecutată, iar ca să o dovedesc aceasta, voi scrie de pildă câteva date asupra Cooperativei „*Bologana*” din comuna Bologa, județul Cluj, pe care cu modesta mea pricepere am înființat-o și codus, de nouă ani până azi.

Această cooperativă am înființat-o după ce ani de-a rândul am fost exploatați de întreprinderile jidovești, la cari trebuia să muncim. Și ca să nu mai fim exploatați ne-am organizat într-o Cooperativă de producție și consum.

N'aveam de valorizat nici cerealele, că pământul ne este de munte și neproductiv, n'aveam nici păduri, căci pădurile din jur, le-a ras depe fața pământului „*negustorii pur sânge*”, Jidanii, rămânând stâncile pleșuve.

Ne-am hotărât astfel ca prin cooperativă să exploatăm acele stânci, singura valoare ce aveam. Granitul format cuburi, extras din ele, am început să-l valorizăm, direct la Primăriile: Cluj, Turda, Gherla, Lugoj și Arad.

Mărindu-ni-se producția și micșorându-se comenzile, a trebuit să ne căutăm piața de desfacere în Capitala Țării: în București.

Cu durere în suflet, trebuie să-o mărturisesc, că de trei ani, de când furnizăm pentru capitală, n'am ajuns să furnizăm direct.

Primăriile Capitalei publică concurs de licitație pe cel puțin un lot, 10.000 metri patrați, cu termen de predare maximum trei luni de zile. La acest lot este necesar 270 vagoane. Ca să avem în depozit această cantitate, am avea lipsă de un capital de două milioane și jumătate lei, iar capitalul nostru cu toate fondurile, nu se urcă nici la un milion, plus un jumătate milion dela Centrală, din care o mare

parte este plasat în secția de consum, imobile, mobilier, unelte, secția forestieră etc.

În luna Iunie a. c., spre marea noastră bucurie, sosește la noi un Domn, care se recomandă că este Consilier Comunal din București, și vine la noi să vadă dacă avem piatră, insistând, ca întreg produsul nostru să-l vindem Dlui Stelian Dumitrescu, „furnizorul primăriei”. Cum noi cunoșteam pe acest Dumitrescu, care și-a lăsat afacerile, ce le-a avut pe valea noastră, să le lichideze Parchetul Tribunalului Cluj și mai ales că nu ni se părea nici de pret, n'am putut ajunge de acord.

Atunci Dl. Consilier Trembinschi (căci așa se numia) m'a chemat și mi-a spus între patru ochi, că: „să nu aștept după Ionescu (care ne valoriza produsele la București), că dela el nu mai cumpără nici o piatră, ci să o vând lui Dumitrescu”.

Foarte bine; îi răspund eu, cu toate că Ionescu s'a purtat cinstit cu noi până acum, însă și noi am dorit să ne scăpăm de el, de aceea *Vă rog pe Dvs., luați-ne piatra direct și atunci Cooperativa noastră își va ajunge adevăratul scop pentru care s'a înființat.* — „Cum să trec eu peste omul acesta”, răspunde Dl. Consilier, arătând spre Dumitrescu.

Cooperativa de mai sus are încheiate în stația Poieni, două loturi, unde și depozitează produsele. Neputând valoriza produsele, am cerut în două rânduri să ni se mai închirieze două loturi în sus numita stație. Prima noastră cerere înaintată cu Nr. 62 din 14./VI. a. c. ni s'a respins de către stația de mai sus, iar a doua, înaintată cu adresa numărului 76 din 6/VII. a. c. ni s'a respins de către Inspecția VII. de Exploatare biroul M.5, cu adresa Nr. 13.8 din 12 Iulie 1929.

Ce era să facem? Muncitorilor le trebuiește pâine și transportă piatra în gară, pentru a fi la îndemână, la o eventuală comandă.

Ne pomenim însă cu o somație din partea sus numitei Inspecții, prin care ne cere ca pentru 155 m. p., ce am ocupat peste loturile închiriate, să plătim o taxă de Lei 15.500.— (Cincisprezece mii cinci sute lei), când chiria pentru 2 loturi 180 m. p., ar fi numai de Lei 1.650.—

Acestea de mai sus, sunt numai o mică parte din câte întâmpină o singură Cooperativă.

Iată deci, de ce nu se dezvoltă Cooperarea cum ar trebui:

Nu se face destulă propagandă, și nu este sprrijinită!

IOAN L. POTRA,
Bologa — Cluj.

Scrisoare către ziarul „Curentul“

Cluj, la 19 Sept. 1929.

Onor. Redacțiune.

Citesc zilnic „Curentul“. O singură zi, plecat fiind printre Moșii mei, m'am lipsit de prilejul de-a urmări scrisul.

Astfel mi-a scăpat să văd numărul, în care am auzit dela prieteni, și văd din comentariul editorial, ce i se face ulterior, un reportaj îmi atribue, că împreună cu Dl profesor I. C. Cătușeanu ași fi întemeiat un nou partid: „Național-Radical.“

Țin să dau cea mai formală desmintire acestei aserțiuni, pe

dea întregul de domeniul fanteziei.

Independent și retras din viața politică zilnică, mă preocupă deocamdată numai cauza ardență a Moșilor, împinși la exasperare prin nelegiuirile fără sfârșit.

Numai primejdia și glasul Țării „n'ar putea în viitor determina să reintru în lupta politică militantă, la vârsta de 64 de ani, când după furtunile vieții, mele ași avea dreptul la liniște, dar și atunci nici într'un caz în cadrele ideii de „partid“.

La noi din păcate, forma de

partid, în esența sa ca artă pângărită și știință otrăvitoare prin subiectivismul interesat, este în epoca de față, complectamente compromisă, grație ipocriziei, și demagogiei care nu respectă nici bariera ideii de stat național și de drept.

În consecință un bun Român, în concepția lăsată nouă de nemuritorul Rege Ferdinand I, nu poate vedea pentru salvarea și consolidarea Țării-Unite, altă soluție decât „Alianța tuturor patrioților, ad retinendam Coronam“, fără deosebire de partide.

Dr. AMOS FRANCU
Cluj.

Poșta Administrației.

Aducem pe această cale, viile noastre mulțumiri domnilor Abonați, care prin banii trimiși sau plăți sub formă de abonament, asigură apariția punctuală a revistei „Infrățirea Românească“, care propagă deșteptarea conștiinței naționale la Români, arată pericolul jidovesc, care voeste să ne sugrume națiunea, să ne distrugă Biserica, Armata și Statul, și demască fără cruțare pe toți acei jidoviți — coade de topor — care pentru arginții lui Iuda ajută uneltirile Jidovilor.

S. Peneș, cotizație	1	Septembrie 929	200	Lei
A. Brăteanu	1	August 929	500	„
N. Rădulescu	1	Decembrie 929	600	„
N. Rădulescu, tablou			100	„
Dr. A. Bugnariu	1	Noembrie 1929	300	„
R. Ștefu	1	August 929	500	„
Col. Brândușa, cotizație			300	„
Bca S. Rom.	1	Iunie 929	300	„
Dr. V. Vancea	1	Noembrie 928	300	„
V. Gomboș	1	Noembrie 929	150	„
Dr. N. Cristea	1	Ianuarie 1930	300	„
Col. Vasilescu, cărți			115	„
Bibl. Casa Centr. Impr.	1	Ianuarie 1930	300	„
Dr. Balota	1	Noembrie 928	400	„
V. Huniade	1	Noembrie 1929	150	„
P. Domșa	1	Ianuarie 930	450	„
Bca „Albina“, Sibiu	1	Noembrie 1929	300	„
Bca Centr., Hațeg	1	Noembrie 1929	300	„
Dr. S. Cosma	1	Iunie 1929	300	„
M. Checiches, restanță			100	„
Dr. E. Bratu, cotizație			200	„
N. Popa	1	Martie 930	600	„
A. S. Mureșanu	1	Ianuarie 1930	300	„
I. Arcașu	1	Iunie 928	300	„
A. Mureșanu	1	Ianuarie 1930	300	„
Dr. Stanila cotizație			400	„
Dr. Runcan	1	Noembrie 1929	600	„
V. L. Stănescu	1	Martie 930	300	„
Gh. Marcu	1	Maiu 930	150	„
N. Zorca	1	Aprilie 928	300	„

G. Bubinanu	1	Ianuarie 930	450	Lei
I. Popa	1	Noembrie 1929	825	„
Gh. Dabija	1	Ianuarie 930	150	„
Gh. Popescu	1	Noembrie 929	1000	„
I. Ionescu	1	Ianuarie 930	300	„
M. Sofianu	1	Martie 928	19075	„
I. Angheliescu	1	Noembrie 929	300	„
I. Rusu	1	Martie 930	150	„
G. Hornoiu	1	Ianuarie 930	400	„
Dr. L. Gruescu	1	August 929	300	„
V. Corijescu	1	Iunie 931	300	„
Dr. D. Lascu	1	Ianuarie 929	200	„
I. Ionescu	1	Ianuarie 932	600	„
R. I. Ștefănescu	1	Aprilie 931	300	„
L. Rusu	1	Februarie 930	300	„
I. Beleuța	1	Februarie 930	300	„
Dr. H. Vasiliu, reviste			145	„
A. Goga	1	Noembrie 928	225	„
Dr. I. Stroia	1	Octombrie 930	300	„
I. Peneș, hârtie			336	„
Grl. Drăgu	1	Noembrie 929	1110	„
T. Roșca	1	Ianuarie 930	100	„
N. Brădăceanu	1	Ianuarie 930	300	„
Col. Mărculescu	1	Septembrie 929	150	„
C. Chilescu	1	Maiu 931	130	„
E. Buțunoiu	1	August 929	150	„
M. Bucșa	1	Ianuarie 930	150	„
Org. L. A. N. C. Craiova	1	Noembrie 928	300	„
V. Chendreanu	1	Iunie 930	300	„
Dr. I. de Covats	1	Noembrie 929	600	„
T. Abrudeanu	1	Noembrie 929	300	„
G. Cenca	1	Noembrie 929	150	„
E. Neamțiu	1	Noembrie 929	300	„
A. Bidianu	1	Ianuarie 930	300	„
C. Petcu, tablouri			200	„
Uniunea Stud. tablouri			200	„
Centr. Stud. Oradea, tabl.			100	„
A. Poporescu	1	Octombrie 930	300	„
N. Popa	1	Martie 930	600	„
T. Miscoiu	1	Octombrie 930	300	„
C. Sudeșanu	1	Noembrie 928	150	„